

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Sociaal-Economische Raad
De heer dr. A.H.G. Rinnooy Kan
Postbus 90405
2509 LK DEN HAAG

**Programmadirectie Bio-
based Economy**

Prins Clauslaan 8
2595 AJ Den Haag
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
www.minlnv.nl

Contactpersoon

mw. drs. A. Middleton
beleidsmedewerker

T 070-3785466
a.j.middleton@minlnv.nl

Datum 15 juli 2009
Betreft Adviesaanvraag Bio-based Economy

Onze referentie
TRCINH/2009/779 BBE

Bijlagen
1

Geachte heer Rinnooy Kan,

Het kabinet heeft op 5 juni jl. besloten een adviesaanvraag aan de SER te richten over de ontwikkeling van de bio-based economy. Het nastreven van een bio-based economy is van invloed op de sociaal-economische ontwikkeling van Nederland. Wij stellen het op prijs indien u het kabinet ten behoeve van de Nederlandse inzet op de ontwikkeling van een mondiale bio-based economy van advies zou willen voorzien.

De adviesaanvraag is in nauwe samenwerking met de ministeries van Economische Zaken, Ontwikkelingssamenwerking, Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, Verkeer & Waterstaat en Financiën opgesteld.

Het kabinet verzoekt de SER het advies uiterlijk mei 2010 uit te brengen. Het kabinet acht het van belang dat afstemming plaatsvindt met het advies van de SER over duurzame ontwikkeling.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKWALITEIT,

G. Verburg

Leven
van het land,
geven
om natuur.

SER-aanvraag Bio-based Economy

Nederland wil op het gebied van de *bio-based economy* in de wereld een rol van betekenis vervullen. In een dergelijke economie is een samenspel van de agro-industrie, de chemie, de energiesector en de logistieke sector van belang. Dit zijn vier sectoren waar Nederland sterk in is. Bioraffinage, waarbij alle delen van de plant optimaal worden gevaloriseerd, vormt de sleuteltechnologie.

Het Platform Groen Grondstoffen (PGG) heeft berekend dat biomassa in 2030 30% van de Nederlandse grondstoffen- en energiebehoefte kan dekken en de uitstoot van CO₂ op lange termijn met 59 Mton per jaar kan verminderen. Bovendien kan de vervanging van fossiele door groene grondstoffen ook bijdragen aan een duurzamere chemie en materialenhuishouding, vermindering van de afvalproductie, vermindering van het gebruik van giftige stoffen en verbetering van de luchtkwaliteit.

Overheidsvisie Bio-based economy

Het kabinet heeft in oktober 2007 de "Overheidsvisie op de Bio-based economy in de energietransitie"¹ aangeboden aan de Tweede Kamer. Het kabinet wil het aandeel duurzame energie verhogen naar 20% van het totale energiegebruik in 2020. Voor een transitie naar grootschalige toepassing van groene grondstoffen zijn niet alleen technologische ontwikkelingen nodig, maar ook aanpassingen in de infrastructuur, logistiek evenals veranderingen in regelgeving van de overheid, de werkwijze van bedrijven en het gedrag van consumenten en burgers. De cruciale vraag is: Wat is nodig om ervoor te zorgen dat de bio-based economy zich duurzaam verder kan ontwikkelen, met aandacht voor zowel economische, ecologische als sociale kansen en risico's? Met het oog op deze ambities heeft het kabinet een *no-regret* beleidsagenda opgesteld:

- Efficiënter gebruik van biomassa met bioraffinage als sleuteltechnologie
- Markontwikkeling
- Verduurzaming productie van biomassa wereldwijd
- Stimuleren van de productie van groen gas en duurzame elektriciteit

Werkprogramma Schoon en Zuinig - Innovatieagenda

Het programma groene grondstoffen in de Innovatieagenda vormt een gedeeltelijke vertaling van de beleidsagenda van de overheidsvisie naar de praktijk. Deze vertaling heeft plaatsgevonden via de waardeketen van biomassa:

- Van de productie van biomassa (in de Deelprogramma's Onderzoeksvisie Plantenveredeling, Onderzoeksvisie aquatische biomassa en Import van duurzame biomassa);
- Via de verwerking (Deelprogramma Bioraffinage)
- Naar de toepassingen (Deelprogramma Experimenten Agro en Chemie, Deelprogramma Bioraffinage)

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2007, 29 575, nr. 16.

Macro-economische verkenning

In opdracht van het PGG is een scenariostudie² uitgevoerd naar de mogelijkheden en macro-economische effecten van grootschalige toepassing van biomassa tot 2030. Uitkomsten van de studie laten zien dat een bio-based economy positieve economische en ecologische effecten heeft, waarbij internationale handel (en certificering) van (verwerkte) biomassa en een versnelde technologische ontwikkeling essentieel zijn.

Relatie met SER-aanvraag “Kabinetsbrede Aanpak Duurzame Ontwikkeling”

Duurzaamheid en een duurzame ontwikkeling staan centraal in de SER-aanvraag “Kabinetsbrede Aanpak Duurzame Ontwikkeling”, voorbereid door VROM en goedgekeurd in de Ministerraad. In afstemming met VROM richt de aanvraag “Bio-based Economy” zich met name op de invloed van een bio-based economy op de sociaal-economische ontwikkeling in Nederland, waarbij duurzaamheidsaspecten als randvoorwaardelijk worden beschouwd. Duurzaamheid vormt impliciet een onderdeel van de transitie bio-based economy en is derhalve in de adviesvragen opgenomen. De focus ligt echter op het economische aspect van de biobased economy, d.w.z. sociale en werkgelegenheidsaspecten.

Het nastreven van een bio-based economy is van invloed op de sociaal-economische ontwikkeling van Nederland. Wij stellen het op prijs indien u het kabinet ten behoeve van de Nederlandse inzet op de ontwikkeling van een bio-based economy van advies zou willen voorzien.

Adviesvragen

- 1) De transitie naar een mondiale bio-based economy kent een lange en korte termijnperspectief, waarin de verschillende toepassingsgebieden een plek hebben. In bovengenoemde overheidsvisie, innovatieagenda en de uitkomsten van de macro-economische verkenning worden de kansen en aandachtspunten binnen deze transitie voor Nederland weergegeven.
 - a) Wat zijn in de optiek van de SER de specifieke aandachtspunten voor deze mondiale transitie, ook in relatie tot de economische structuur, werkgelegenheid, ontwikkelingen van kennis en technologie en opleidingsbehoefte van Nederland?
 - b) Wat is er nodig om het bedrijfsleven in Nederland te stimuleren en te laten investeren in een bio-based economy (Nederland en Europa) en welke rol hebben overheid en wetenschap daarin?
- 2) Ruimtelijk gezien tekenen zich mogelijke concentratiegebieden van bio-based activiteiten af rondom Rotterdamse haven, Eemshaven/Delfszijl en Gent/Terneuzen. Hoe beziet de SER de ruimtelijke en logistieke consequenties als gevolg van de ontwikkeling van een bio-based economy. Behoeft dit aparte aandacht?

² “Analysis of the Economic Impact of Large-Scale Deployment of Biomass Resources for Energy and Materials in the Netherlands”, Copernicus Instituut – UU, LEI – WUR, 2009

- 3) Aanwending van biomassa ten behoeve van een bio-based economy stelt ons ook voor dilemma's. Het is zodoende essentieel een goede balans te vinden tussen de verschillende toepassingen van biomassa voor voedsel, diervoeder en de verschillende toepassingen binnen de mondiale bio-based economy.
- a) Welke dilemma's, kansen en bedreigingen ziet de SER bij de ontwikkeling van BBE, bijvoorbeeld bij het behalen van de mondiale doelen voor biodiversiteit, de Millennium Development Goals en de relatie met ontwikkelingslanden (hun kansen en bedreigingen voor economie, armoedebestrijding, biodiversiteit), en welke zouden vanuit de overheid prioritair moeten worden opgepakt?
 - b) Welke instrumenten zouden een rol kunnen spelen om te zorgen dat de keuze voor de aanwending van biomassa zo duurzaam en competitief mogelijk wordt gemaakt?
- 4) Welke rol ziet de SER en zien de sociale partners voor zichzelf in de ontwikkeling van een bio-based economy in Nederland? Welke rol kunnen de sociale partners spelen in het vormen van consortia en de maatschappelijke dialoog?